

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Lukáše Hloucha, Ph.D. a JUDr. Václava Štencela, MA ve věci
navrhovatele: **Z. P.**

bytem

za účasti:

1. Magistrát města Brna
2. Občanská demokratická strana s podporou Svobodných
3. Česká strana sociálně demokratická
4. ANO 2011
5. Svoboda a přímá demokracie – Tomio Okamura (SPD)
6. KDU-ČSL
7. Česká pirátská strana

o návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva města Brna konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 nebo přepočítání hlasování a na neplatnost volby kandidátů zvolených ve volbách do zastupitelstva města Brna konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018 (dále jen „návrh“)

takto:

- I. Návrh se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem ze dne 18. 10. 2018 se navrhovatel domáhá u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“ či „soud“) rozhodnutí o neplatnosti voleb, neplatnosti (přepočtu) hlasování a neplatnosti volby kandidátů do zastupitelstev města Brna a jednotlivých městských částí města Brna. Usnesením krajského soudu ze dne 19. 10. 2018, č. j. 65 A 6/2018-7, byl návrh v částech týkajících se voleb do jednotlivých městských částí města Brna vyloučen k samostatnému projednání. Pod sp. zn. 65 A 6/2018 bylo tak nadále vedeno řízení o návrhu týkajícím se voleb do zastupitelstva města Brna, o němž soud rozhodl tímto usnesením.
2. Navrhovatel opírá svou aktivní legitimaci o tvrzení, že je kandidátem volební strany Slušní lidé, která kandidovala jako součást volební koalice „Slušní lidé a Soukromníci“ ve volbách do zastupitelstva města Brna.
3. Navrhovatel poukazuje ve svém návrhu na to, že na základě přehledu volebních výsledků, které zveřejnil Český statistický úřad (dále také „ČSÚ“), zjistil, že je zřejmý

nárůst počtu neplatných hlasů u komunálních voleb v roce 2018. Při volbách konaných 5. – 6. 10. 2018 byl počet neplatných hlasů v Brně průměrně 10,5% s tím, že existují okrsky, kde bylo za neplatné označeno až 24,5% hlasů (okrsek 13008). Podobné anomálie lze najít po celém Brně. Je zřejmé, že se muselo jednat o defektní postup okrskové volební komise a zjevnou dezinterpretaci volebního zákona.

4. Navrhovateli je známo, že podle mylné interpretace pokynu Magistrátu města Brna některé okrskové volební komise a někteří jednotlivci v nich mylně za neplatné označovali takové volební lístky, kde byl dán jak hlas pro volební stranu, tak i preferenční hlas pro lídra kandidátky. Volební zákon říká, že se k takovému hlasu nepřihlíží, přičemž však má na mysli hlas preferenční. Hlas pro volební stranu jako takový je platný. Navrhovatel přiložil k návrhu fotografii takového hlasovacího lístku, který je prohlášen za neplatný. Podle počtu neplatných hlasovacích lístků je navrhovatel přesvědčen, že tento postup okrskových volebních komisí byl schopen ovlivnit výsledek celých voleb a skutečnost, že došlo ke zvolení nebo nezvolení jiných kandidátů, než byla vůle voličů.
5. Navrhovatel je přesvědčen o tom, že došlo k manipulaci s hlasy voličů při jejich sčítání nebo při jejich přenosu do databáze ČSÚ, neboť údaje zveřejněné ve Sbírce zákonů se neshodují s údaji uvedenými v zápise okrskových volebních komisí.
6. Navrhovatel má za to, že tak došlo k významnému ovlivnění výsledku voleb v jeho neprospěch, a toto ovlivnění mohlo mít vliv na výsledek voleb jako takových, konkrétně v nezískání mandátu kandidátem navrhovatele.
7. Ve svém vyjádření k návrhu Magistrát města Brna uvedl, že vybraní členové a zapisovatelé okrskových volebních komisí byli řádně proškoleni za přítomnosti zaměstnance Českého statistického úřadu a bylo jim přehráno instruktážní video. Komise má k dispozici kromě zákona i písemné pokyny od Českého statistického úřadu dostupné na www.volby.cz. Navrhovatel odkazuje na mylnou interpretaci pokynu Magistrátu města Brna, nicméně ten žádný pokyn nevydával. Z přehledu výsledků voleb lze zjistit pouze počet platných hlasů. Porovnání s počtem voličů a odevzdaných obálek nemá vypovídací hodnotu. Je právem voliče, jak bude hlasovat a zda bude volit stejně do zastupitelstva města Brna a do zastupitelstva městské části. Může zakřížkovat volební stranu, volební stranu a kandidáty z dalších volebních stran nebo pouze kandidáty, a to i z různých stran. Může také volit pouze do jednoho zastupitelstva. Magistrát města Brna uzavřel, že jako pověřený obecní úřad nemá přístup k zápisům o výsledku hlasování ve volebním okrsku, ze kterého lze zjistit počet neplatných hlasů, myšleno hlasovacích lístků. Proto se k námitce navrhovatele v tomto směru nemůže blíže vyjádřit. Sčítání hlasů je v působnosti okrskové volební komise, která posuzuje platnost hlasovacích lístků a následně sčítá hlasy pro jednotlivé kandidáty. Ve sporných případech se o posouzení platnosti zpravidla hlasuje.
8. Volební strany, jejichž kandidáti byli zvoleni do zastupitelstva města Brna, se k návrhu ve stanovené lhůtě do doby rozhodnutí soudu prostřednictvím svých volebních zmocněnců nijak nevyjádřily.
9. Jelikož byl návrh podán včas a osobou oprávněnou (navrhovatel nemá aktivní legitimaci jako kandidát, nicméně jako občan zapsaný v seznamu voličů, který má trvalý pobyt hlášen v městě Brně na adrese T.,), přistoupil soud k přezkoumání důvodnosti návrhu. Soud přitom návrh podle jeho obsahu posoudil jako návrh na

neplatnost voleb a hlasování, neboť navrhovatel neoznačil žádného konkrétního kandidáta, jehož volbu považuje za neplatnou, a naopak poukázal na celou řadu dílčích nesrovnalostí týkající se celého procesu voleb, včetně hlasování.

10. Krajský soud předepisuje, že rozsah přezkumu zákonnosti voleb určuje navrhovatel. Soud se zabývá pouze takovými vadami volebního procesu, na které navrhovatel poukáže. Zásadně přitom nelze konstatovat neplatnost voleb toliko na základě obecných tvrzení, které navrhovatel blíže nekonkretizuje nebo k nimž nepředkládá (či nenavrhuje) žádný alespoň nepřímý důkaz. Soud není veden zásadou vyšetřovací a je primárně na navrhovateli, aby veškerá svá tvrzení natolik dostatečně konkretizoval a doložil, aby soud mohl posoudit, zda se ta která konkrétní skutečnost skutečně odehrála, zda může mít vliv na průběh voleb, potažmo zda může mít za následek prohlášení neplatnosti voleb. K tomu, aby mohl vyhovět návrhu na neplatnost voleb do zastupitelstva obce, musely by být zjištěny 1) nezákonnost; 2) vztah mezi touto nezákonností a výsledkem voleb; 3) zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno důvodně předpokládat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, byl by zřejmě výsledek voleb jiný (srov. k tomu přiměřeně usnesení NSS ze dne 2. 7. 2004, čj. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS; dostupné na: www.nssoud.cz). Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak (nález Ústavního soudu ze dne 26. 1. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 73/04, N 17/36 SbNU 185, č. 140/2005 Sb.; dostupné na: nalus.usoud.cz). Obecné tvrzení navrhovatele, z něhož nelze dovodit konkrétní nezákonnost, vztah mezi ní a výsledkem voleb ani její intenzitu, nemůže proto z povahy věci vést k vyhovění návrhu.
11. K jednotlivým návrhovým bodům krajský soud zaujal následující právní názor.
12. Navrhovatel předně uplatňuje okruh námitek vycházející z teze, že v posuzovaných volbách došlo k prudkému nárůstu počtu neplatných hlasů, respektive že v některých okrscích byl zjištěn neobvykle vysoký počet neplatných hlasů. Při posuzování těchto námitek soud vycházel ze základní ustálenou judikaturou potvrzované optiky přezkumu, kterou je především princip minimalizace zásahů veřejné moci do procesu svobodného vytváření vůle voličů. K prohlášení neplatnosti voleb či hlasování tak může vést pouze pochybení takové intenzity, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k protizákonnému jednání nedošlo, dopadly by zřejmě volby odlišně. Zjednodušeně řečeno tedy tato intenzita způsobuje „zatemnění“ volebních výsledků, tzn. jejich zásadní zpochybnění (viz k tomu např. Molek, P. Komentář k § 90 s.ř.s.. In: Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016).
13. Celou argumentaci navrhovatele soud považuje za zcela lichou již proto, že teze o nárůstu počtu neplatných hlasů vychází ze zjevně nesprávné interpretace výsledků voleb a jednotlivých statistických ukazatelů. Je totiž zcela zřejmé, že navrhovatel za tzv. „neplatné“ hlasy považuje hlasy nevyužité. Neplatným hlasem se rozumí takový hlas, který trpí jednou z vad v zákoně uvedených (§ 41 odst. 2 zákona č. 491/2001 Sb. o volbách do zastupitelstev obcí, v platném a účinném znění, dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“). Podle pokynů Českého statistického úřadu pro okrskové volební komise se neplatný hlas odloží s vyznačením důvodu jeho neplatnosti, a to do označené obálky mimo plochu, na které sčítá hlasy, a obálku následně zapečetí. Pouze hlasovací

lístky s platnými hlasy se zařadí do dalšího sčítání hlasů pro jednotlivé kandidáty a pro volební strany (viz k tomu https://www.volby.cz/prg/Pokyny_2018_ZO_web.pdf).

14. Z uvedeného je zřejmé, že neplatné hlasy nejsou nijak evidovány (viz k tomu ustanovení § 42 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí upravující náležitosti zápisu o průběhu voleb a výsledku hlasování), přičemž počty a podíly, které navrhovatel uvádí, zjevně vycházejí z matematického výpočtu rozdílu mezi maximálním možným počtem hlasů, který mohl být platně odevzdán kandidátům v obálkách vhozených do volební schránky, a počtem platných hlasů.
15. V případě voleb do zastupitelstva města Brna bylo odevzdáno 130 029 obálek, maximální počet hlasů tak s ohledem na 55 volených zastupitelů (tj. 55 hlasů na jednoho voliče) činil 7 151 595. Jelikož platných hlasů bylo 6 403 610, počet nevyužitých hlasů činil 747 985, tj. 10,46 % z maximálního možného počtu hlasů (viz <https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=6202&xobec=582786&xstat=0&xvyber=0>). Tento rozdíl ovšem nepředstavuje neplatné, nýbrž právě nevyužité hlasy. Ty sice mohou zahrnovat i neplatné volební lístky, zpravidla však představují hlasy voličů, kteří na volebních lístcích dali hlas pouze konkrétnímu či konkrétním kandidátům nebo volební straně s menším množstvím kandidátů než činil počet volených zastupitelů, tj. zkrátka nevyužili všech svých hlasů. Jelikož se jedná o běžný způsob hlasování voličů, nespatřuje soud ve skutečnosti, že podíl nevyužitých hlasů ve volbách do zastupitelstva města Brna činil 10,46 %, žádnou indicii nasvědčující nekorektnosti sečtených hlasů, natož aby se jednalo o natolik zásadní indicii, na základě které by soud mohl přistoupit k přepočtu hlasů.
16. Pro srovnání, podle veřejně dostupných statistických údajů ČSÚ v roce 2014 činil podíl nevyužitých hlasů ve volbách do zastupitelstva města Brna procentuálně 10,37 %, dále v roce 2010 9,54 %, v roce 2006 7,98 %) a v roce 2002 11,18 % (viz k tomu stránky věnované výsledkům voleb do zastupitelstev <https://www.volby.cz/>). Podíl nevyužitých hlasů v nyní přezkoumávaných volbách se proto soudu rozhodně nejeví jako neobvykle vysoký.
17. Navrhovatel kromě výše uvedené statistiky, která jednak vychází z nesprávné teze o podílu neplatných hlasů, a jednak nepředstavuje žádnou významnou odchylku od výsledků voleb v minulosti, nepředložil žádný důkaz o tom, že by byl nesprávně interpretován zákon ohledně posuzování neplatnosti hlasů. K fotografii upraveného hlasovacího lístku, který navrhovatel přiložil ke svému návrhu a na němž je zakřížkována volební strana „SLUŠNÍ LIDÉ A SOUKROMNÍCI“ s číslem 11, a na prvním místě je zakřížkován sám navrhovatel, není způsobilý prokázat tvrzení navrhovatele o namítané nesprávné praxi okrskových volebních komisí. Není totiž vůbec zřejmé, kdy a kde byla tato fotografie pořízena, ani zda takový hlasovací lístek byl vůbec odevzdán do volební urny. Už vůbec tato fotografie nevypovídá o tom, jak případně byl takový hlasovací lístek hodnocen okrskovou volební komisí.
18. S ohledem na to, že celá předchozí argumentace žalobce byla zcela vyvrácena, zůstává tvrzení o dezinterpretaci volebního zákona pouhým ničím nepodloženým tvrzením (spekulací). Není však posláním soudu při přezkumu voleb se *cum grano salis* zabývat tvrzeními, která jsou zjevně neopodstatněná, a tedy též zjevně nedůvodná.
19. Poukazoval-li navrhovatel na vyšší podíl neplatných hlasů v některých okrscích, pak soud v prvé řadě opakuje, že se nejedná o hlasy neplatné, nýbrž nevyužité. Vedle toho soud

musí konstatovat, že žalobcem uváděné údaje nejsou pravdivé. Ve volebním okrsku č. 13008 nečinil v případě voleb do zastupitelstva města Brna podíl nevyužitých hlasů (včetně neplatných hlasů) 24,5 %, jak tvrdí žalobce, nýbrž pouze 7,32 %. Celkem totiž bylo odevzdáno 540 obálek, maximální počet hlasů tak činil 29 700 a platných hlasů bylo odevzdáno

27 526

(viz

<https://www.volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=3&xnumnuts=6202&xobec=582786&xokrsek=13008&xstat=0&xvyber=1>).

20. A nakonec je nutno zdůraznit, že jakékoliv odchylky od statistického průměru na menším vzorku se obecně mohou výrazně lišit zkrátka proto, že průměr je a vždy bude pouze a jen průměrem. Odlišné chování voličů v jednotlivých okrscích je odrazem skutečnosti, že každý jednotlivý volič není ztělesněním jakéhosi průměrného voliče, nýbrž individualitou, která se při volbě rozhoduje na základě nejrozmanitějších vnitřních a vnějších faktorů (nikoliv na základě předem neznámého průměrného výsledku voleb). Tyto faktory nelze kvantifikovat a jejich rozmanité působení napříč demografickými skupinami a geografickými oblastmi způsobuje stav, kdy se mohou výsledky voleb v jednotlivých volebních okrscích výrazně lišit. Tento stav je běžnou realitou a nelze v něm spatřovat jakoukoliv konkrétní pochybnost o správnosti provedeného sčítání hlasů.
21. Je třeba zdůraznit, že voliče není možno degradovat na pouhé nositele průměrného statistického údaje bez vlastní vůle. Je svobodným rozhodnutím voliče, zda při volbách do jednotlivých zastupitelstev bude volit tutéž volební stranu (nutno zdůraznit, že okruh volebních stran se může i významně lišit), nebo z nejrůznějších důvodů bude v jednotlivých volbách hlasovat odlišně. Navrhovatelův závěr, že mělo dojít ke zvolení nebo nezvolení jiných kandidátů, než byla vůle voličů, tedy nemá v uvedených statistických údajích žádnou oporu.
22. Navrhovatel dále vyslovuje přesvědčení, že došlo k manipulaci s hlasy voličů, neboť údaje zveřejněné ve Sbírce zákonů se neshodují s údaji uvedenými v zápise okrskových volebních komisí. Kromě toho, že se jedná o tvrzení zcela obecné, jde opět o tvrzení a priori zcela nepravdivé a nepodložené. Sdělení Státní volební komise zveřejněné ve Sbírce zákonů obsahuje pouze obecné souhrnné údaje o celkových výsledcích všech komunálních voleb v ČR, které se zápisy okrskových volebních komisí prakticky nelze nijak porovnávat, natož aby bylo možné konstatovat jakýkoliv rozpor. Konkrétně vzato, sdělení Státní volební komise č. 225/2018 Sb., rozeslané dne 9. 10. 2018, neobsahuje žádné statistické údaje o počtu hlasů v jednotlivých volebních okrscích statutárního města Brna, přičemž ke Koalici Slušní lidé a Soukromníci („Soukromníci a SL“) se pouze uvádí, že získala celkově jeden mandát. Tato námitka je tedy zcela nelogická a neopodstatněná.
23. Vzhledem k výše uvedenému zdejší soud dospěl k závěru, že podaný návrh není důvodný.
24. Ze všech shora uvedených důvodů zdejší soud podaný návrh zamítl, aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.).
25. Pokud jde o náklady řízení, nemá na jejich náhradu žádný z účastníků řízení právo (§ 93 odst. 4 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Brno 6. listopadu 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
K. M.